

***Uwagi do biografii prof. Teodora Opęchowskiego –
na marginesie artykułu I. Robak, T. Strogosz, *Polski
ślad w dziejach Wydziału Lekarskiego Imperatorskiego
Uniwersytetu Charkowskiego: profesor Teodor Opęchowski
(1853–1914)* w „Medycyna Nowożytna – Studia nad Kulturą
Medyczną” 2017, t. 23, z. 1, s. 141–151***

Jako prawnuk Profesora pragnę odnieść się do poniższych prac biograficznych o Nim:

- S. Podolecki, *Życie i działalność naukowa Teodora Opęchowskiego* w „Polskim Tygodniku Lekarskim” 1956, R. 11 (40), s. 1723–1729;
- P. Szareyko, *Słownik lekarzy polskich XIX w.*, t. 3, Wydawnictwo Naukowe Semper, Warszawa 1995;
- A. Kijas, *Polscy profesorowie na Uniwersytecie Charkowskim do 1917 r.*, „Wrocławskie Studia Wschodnie” 2001, nr 15;
- I. Robak, T. Strogosz *Polski ślad w dziejach Wydziału Lekarskiego Imperatorskiego Charkowskiego: profesor Teodor Opęchowski (1853–1914)*, „Medycyna Nowożytna – Studia nad Kulturą Medyczną” 2017, t. 23, z. 1, s. 141–151.

Powyższe publikacje, jak i wszystkie pozostałe, w tym „Wikipedia”, „Internetowy Polski Słownik Biograficzny” oraz „Wielka Genealogia Minakowskiego” jako miejsce narodzin Teodora Opęchowskiego podają zazwyczaj ziemię podolską, czasem Humań, a bywa, że Lublin lub Warszawę. Odkryłem jednak, że w akcie ślubu ze Stefanią Eleonorą Wolff w parafii kościoła Wszystkich Świętych w Warszawie z 25.01.1885 r. widnieje jako miejsce urodzenia wieś Charpaczka, w powiecie hajsyńskim guberni podolskiej: <http://metryki.genealodzy.pl/metryka.php?ar=8&zs=9264d&sy=309&kt=1&skan=004.jpg#zom=1&x=350&y=406>.

Podolecki również błędnie odnotowuje datę narodzin 29.05.1884 r., zamiast 29.05.1883 r.

Co do daty śmierci większość biografów podaje mylnie 10.01.1914 r., podczas gdy stało się to 1.01.1914 r. i ta data jest wykuta na niedawno renowowanym nagrobku w Fajslawicach.

Szarejko pisze, że jeden z przodków Opęchowskich h. Topór, niejaki Walenty z Opęchowa, był właścicielem dóbr Barcze Modre k. Ostrołęki na początku XVIII w. Jak ustaliłem, była to jednak drobna posiadłość Bacze Mokre, a nie dobra. Pisze dalej, że z powodu nieszczęśliwych wypadków politycznych rodzina zubożała i ojciec Teodora – Mieczysław Gaspar – musiał zarabiać jako urzędnik w dobrach magnackich. Otóż dziad Teodora – Wojciech Opęchowski – przeniósł się z ubogich piasków ostrołęckich na granicę Wołynia i Podola w drugiej połowie XVIII w. i był tam strażnikiem komory celnej, a następnie leśniczym w Borkach k. Krzemieńca, a jego syn, czyli ojciec Teodora, Mieczysław Gaspar został kancelistą u hrabiów Jełowickich – właścicieli m.in. Chrapaczki.

Robak i Strogosz piszą, że „Jako prawdziwy arystokrata Opęchowski miał wytworne maniery, zawsze też był nienagannie ubrany”. Mój pradziad nie był arystokratą, pochodził z drobnej szlachty. Obaj autorzy twierdzą, że starszy syn Teodora Opęchowskiego miał na imię Grzegorz, podczas gdy nosił imię Jerzy. Wynika z to z błędnego odczytania w tekście rosyjskim imienia Georgij jako Grigorij. Podają też, że obaj synowie zostali inżynierami po ukończeniu „Instytutu Technologicznego” (?). Tymczasem Jerzy ukończył studia politechniczne na Wydziale Elektrycznym Uniwersytetu w Liège w Belgii, a mój Dziadek Wiktor Wydział Mechaniczny Politechniki Monachijskiej i był dyrektorem administracyjnym Mirkowskiej Fabryki Papieru pod Warszawą przed i podczas wojny. Brakuje też roku śmierci żony Profesora Opęchowskiego Karoliny Eleonory Opęchowskiej z d. Wolff i ich starszego syna Jerzego Opęchowskiego. Oboje zmarli w styczniu 1945 r., lecz dokładne daty i miejsca pochówku są nieznane na skutek zawieruchy wojennej.

Natomiast dr P. Szarejko popełnił błąd w drugim imieniu mej matki Ireny Dobrowolskiej z d. Opęchowskiej, bowiem miała na drugie Ludwika, a nie Stanisława. Moja matka używała materiałów biograficznych zarówno dr. S. Podoleckiemu, jak i dr. P. Szarejce.

Jacek Dobrowolski